

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 30 K. Letno 360 K.
Inozemstvo:
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
V. Telefon 360.
Ljubljana knjižnica
Pavšalni franco
Ljubljana.
namiko

Za revizijo ustave.

STOJAN PROTIĆ KONFERIRA Z OPOZICIJO V ZAGREBU, NESOGLASJA V VLADNIH SKUPINAH.

Zagreb, 15. julija. Tekom včerajšnjega in predvčerajšnjega dne se je posvetoval Stojan Protić z vodilnimi politikami bivše »Parlamentarne zajednice« v Zagrebu. Po oficijalnem posetu »Narodnega kluba« so sledile posamezne konference, med drugim tudi z bivšim banom doktor Tomljenovićem. Stojan Protić odide danes na daljši oddih v Rimske Toplice. Njegova prisotnost v Zagrebu se spravlja v zvezo z glasovi o nekih strankarskih razkolih v vladnih skupinah. Protić je odklonil vsako oficijelno izjavo, vendar pa

je namignil, da hoče med svojim enomesečnim oddihom pripraviti večjo akcijo, s katero bi se na podlagi revizije ustave omogočilo sodelovanje vseh treh plemen v vladi. Stojan Protić upa, da bo vsled razkola med demokrati ostala Pribičevićeva skupina v manjšini in da se bo z reformacijo radikalcev po Pašićevem odhodu našla podlaga za sporazum z Jugoslovenskim klubom in Radičevići. Pri tej akciji bi sodeloval tudi dr. Trumbić, ki se bo baje sestal s Protićem v Rimskih Toplicah.

Izpopolnitev poslaniških mest.

MINISTRSKI SVET JE SKLEPAL O UPRAVNI RAZDELITVI DRŽAVE.

Beograd, 15. julija. Na poslednji ministrijski seji se je razpravljalo tudi o izpolnitvi poslaniških mest v Rimu, Parizu, Varšavi in Washingtonu. V poštev prihajajo za ta mesta dr. Veljaro Janković, dr. Momčilo Ninčić, dr. Kramer in Bešković. Definitivnega sklepa še ni. Zaseda se imajo tudi poslaniška mesta v Berlinu, Sofiji, na Dunaju in v Budimpešti,

za katera prihajata v prvi vrsti v poštev dr. Smolčić in dr. Sola.

Beograd, 15. julija. Na poslednji ministrijski seji se je razpravljalo zakonski predlog o upravni razdelitvi države, nadalje zakonski predlogi o ureditvi državnega sveta, o glavni kontroli in o ministrijski odgovornosti. Predlogi pridejo v razpravo še na prvi seji zakonodajnega odseka.

Učiteljsko zborovanje v Zagrebu.

HRVATSKO UČITELJSKO ZA UJEDINJENJE V ENOTNEM DRUŠTVU. MANIFESTACIJE ZA NARODNO EDINSTVO.

Zagreb, 15. julija. Včeraj ob 8. dopoldne je pričela v učiteljsku v Meduličevi ulici zborovati skupščina delegatov saveza hrvatskih učiteljskih društev. Predsednik prof. Sakrič je ob otvoritvi pozdravil zastopnike glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega združenja iz Beograda, nakar se je vršila daljša razprava o vprašanju g. Milojevića, zakaj ni osrednji odbor sprejel v savez treh sremskih učiteljskih društev. Končno je skupščina z 128 glasovi proti 103 glasovom sklenila, da se sremska društva sprejmejo v savez. Na popoldanskem zborovanju so se prečitala poročila o poslovanju odbora. Zatem se je vršila razprava o izpremembi pravil in uvedbi ujedinjenja v enot-

nem društvu. Po živahni debati o tem vprašanju se je manjšina, ki je bila nasprotna ujedinjenju, odstranila. V dvorani je ostala velika večina delegatov ter je bil predlog o ujedinjenju v enotnem učiteljskem društvu sprejet soglasno. Po skupščini so odšli delegati in ostali učitelji, okoli 500 po številu, v sprejeto na Jelačićev trg, kjer so manifestirali za narodno edinstvo in složno delo vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na Jelačićevem trgu sta govorila Ambrož Bestićek in urednik »Narodne prirede« iz Beograda, Milutin Stanković. Danes dopoldne se je vršila v dvorani »Sokol« na Wilsonovem trgu 12. redna skupščina »Saveza hrvatskih učiteljskih društev«.

Zapadno Ogrsko zapuste madžarske čete.

Diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha« piše: Trianonska mirovna pogodba bo v kratkem stopila v veljavo, ker jo je sedaj ratificirala tudi Francija. Vsled tega so zavezniške vlade pozvale budimpeštansko vladu, naj Madžarska v zmislu navodil treh generalov medzavezniške komisije umakne svoje čete iz zapadno-madžarskih komitatov. Madžarska vlada zavlačuje rešitev tega vprašanja, ker želi kljub temu nalogu doseči sporazum z Avstrijo, da bi prometno ozemlje ostalo pri Madžarski. Zavezniški pa menijo, da se je rešitev te zadeve že predolgo zavl-

čevala in da mora biti Avstrija deležna te edine odškodnine, ki ji je bila priznana v saint-germainski mirovni pogodbi za vse njene druge izgube. Ravnotako naj bi se Pečuh potom vojaške kontrolne komisije izročil Madžarski.

Dunaj, 15. julija. (Izv.) Vest o bližnji predaji zapadne Ogrske Nemški Avstriji je vzbudila v vseh krogih radostno razpoloženje. Tudi na Ogrskem se je poprejšnje nepopustljivo mnenje umaknilo treznejšemu in lojalnejšemu stališču. Pričakujejo se tozadevno med Avstrijo in Madžarsko še natančnejši pregovori.

Ustaja v Gornji Šleziji.

FRANCOZI SEŽIGAJO ARHIVE. VSA AKCIJA V ROKAH ANGLEŽEV. RAZPUST KORFANTJEVEGA GLAVNEGA STANA.

Nauen, 15. julija. Po vestih listov ima priti v medzavezniški komisiji za Gornjo Šlezijo v kratkem od velikih izprememb. Nekaj francoskih generalov, med njimi tudi Laurenta, bodo zamenjali angleški. Francozi sežigajo na dvoršču zgradbe, v kateri je nastanjena komisija, cele kupe aktov. Istotako uničujejo tudi vse korespondence s Korfantijevim glavnim stanom.

Nauen, 15. julija. Po vestih listov iz Katowic in Bytoma so pričele tamkaj angleške čete velike akcije za likvidacijo ustaje. V vseh vaseh je odredjena oddaja orožja, na vseh cestah in po gozdovih se vrši poizvedovalna služba. V Katowicah so bili po prekom sodu ustreljeni štirje člani neke poljske vstajške čete. Baje se bavi angleška kontrola tudi z razpustitvijo Korfantijevega glavnega stana.

Neutralizacija Carigrada.

Dunaj, 15. julija. (Izv.) V diplomatskih krogih je razširjena vest, da je angleška vlada pristala na francoski predlog glede nevtralizacije Carigrada in morskega okrožja. S tem bi grška mornarica izgubila pravico vojnihih operacij na tem mestu in bi bila na ta način odstranjena opasna situacija Carigrada.

Atene, 15. julija. Oficijelno poročilo z dne 11. t. m. veli: Predrla smo južno od Adranasa do Ormanduka in potisnili majhne sovražne oddelke nazaj. Severno od Osaka so napredovale naše čete do vhoda prelaza, ki je južno pod Hanom. Na drugih frontah nič novega.

SHOD NSS V PTUJU.

Ptuj, 15. jul. (Izv.) Danes zvečer se je vršil v prostorih »Narodnega doma« v Ptuj ob ogromni udeležbi shod NSS. Kot prvi govornik je nastopil tajnik kraj. org. tov. Mikuletič, ki je razpravljal o prvi točki dnevnega reda, o draginji življenjskih potrebščin, ki so v Ptuj mnogo dražje kot v drugih mestih. Sprejeta je bila tozadevna resolucija. O drugi točki dnevnega reda t. j. o političnem položaju je poročal poslanec Brandner. Utemeljeval je postopanje narodno-socialističnih poslancev pri debati o ustavi ter glasovanju proti ustavi. Ko se je govornik pri vprašanju samouprave dotaknil vprašanja ljubljanskega župana, so priredili zborovalci tov. Pesku viharne ovacije. Nato je nastopil kot govornik dr. Jenko, ki je poudarjal nujnost čimprejše izvolitve ptujskega župana ter protestiral ob živahnem pritrdjanju proti nekorektnosti okrajnega glavarstva. — Poslanec Deržič in Brandnerju je soglasno izrekel shod zaupnico in zahvalo. Govoril je nato še nadupravitelj Toblija, na kar je predsednik shod zaključil. Shoda, ki je potekel nadvse sijajno, se je udeležilo tudi nekaj socialdemokratov, ki so povsem soglašali z izvajanjem govornikov. Tudi dr. Brumen, zaslužen Slovenec v Ptuj, je odobral stalščke narodno-socialističnih poslancev.

PROMET Z VALUTAMI IN DEVIZAMI.

Beograd, 15. jul. (Izv.) V finančnem ministristvu se pripravlja načrt za ureguliranje prometa z valutami in devizami. Ta načrt bo izdelan na podlagi principa svobodne trgovine, kakor je to že dosedaj bilo.

POGREB ČINGRIJE.

Split, 15. julija. Iz Dubrovnika poročajo o veličastnem pogrebu pokojnega Pere Čingrije, ki se ga je udeležilo vse dubrovniško občinstvo, mnogoštevilna zastopstva oblasti in odposlanstva iz vseh krajev Dalmacije.

ARETIRAN KOMUNISTIČNI VODITELJ.

Split, 15. julija. Splitska policija je zaprla komunističnega voditelja Marija, pri katerem so našli več obtežilnega gradiva.

ITALIJA NAM VRAČA VOJNE LADIJE.

Split, 15. julija. Italija nam je vrnila bivši avstrijski vojni ladiji »Donau« in »Hartenberg«. Ladiji sta došli v Šibenik.

NOVI ITAL. KONZUL V SPLITU.

Split, 15. jul. V Šibenik je došel novi italijanski konzul De Angelo.

NAŠA TRGOVSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 15. julija. Včeraj in danes se niso mogle vršiti seje naših in italijanskih delegatov za sklenitev trgovinske pogodbe. Delale so samo sekcije. Lucciolli je resno obolen in je odpoval na zdravljenje v italijanske primorje. Radj tega se bodo pogajanja zavlekla.

SESTANEK MASARYKA Z DR. HAINISCHEM.

Praga, 15. julija. (Izv.) Kakor iz vemo, se sestanek prezidenta Masaryka z dr. Hainischem ne bo vršil na Semerniku, ampak v nekem drugem mestu ob progi iz Italije na Češko. Ta sestanek ne bo v prvi vrsti političnega značaja, ampak predvsem sestane dveh dolgoletnih prijateljev.

INCIDENT V ČESKEM PARLAMENTU.

Praga, 15. jul. (Izv.) V proračunskem odseku je prišlo med razpravo o prometnem davku do konflikta z nemško-nacionalnim poslancem Beranom, ki je provociral češko večino in končno zaklical: »Pojdimo proč, mi ne mramo imeti s Čehi nobenega opravka.« V splošnem razburjenju, ki je nato nastalo, je skočil češki socialistični poslanec Seidl za odhajajočimi Nemci in je na stopnišču dal Beranu dvoje takih zausnic, da je isti skoro pal preko stopnic. V plenumu zbornice je predsednik Tomašek izrazil obžalovanje nad tem incidentom.

STAVKA ČESKOSL. BANČNIH URADNIKOV.

Praga, 15. jul. (Izv.) Včeraj so v parlamentu konferirali zastopniki bank in bančnih uradnikov s poslanci, toda do odločitve ni prišlo. Zastopniki

Nov kurz.

Nobenega dvoma ni, da se obrača naša politika v nov kurz. Ustava, ki je bila proglašena s tako skrupucano formalno večino in za katere sprejetje so se vodile tako nečedne kupčije, je jasno, da ne bo mogla obdržati kake trajnejše veljave.

Že takoj po sprejetju ustave so se oglašili nekateri ugledni srbski listi ter kar na kratko napovedali, da se pričinja v državi boj za revizijo ustave. Za temi glasovi so se morala pojaviti seveda tudi priznanja naših slovenskih demokratov v tem smislu. Včerajšnje »Jutro« ustvarja v svojem uvodniku že kar dve izraziti politični grupaciji, ki stopata druga proti drugi na bojišče. Stranke, v prvi vrsti seveda JDS, ki so forsirale sprejetje ustave, kakršno imamo, bi tvorile antirevizionistično, vse druge pa, in ki jim liberalna glasila tako rada servirajo plemenski separatizem, bi bile za revizijo sedanje ustave.

Zanimivo je, da v tem spoznanju situacije baš centralistično »Jutro« naenkrat postaja neverjetno plemensko separatistično. Kombinira, kako se bodo sestavljale, oziroma kako se bodo morale sestavljati politične skupine v boju za revizijo. Pri tem mora seveda tudi »Jutro« priznati, da v resnici še vedno obstojijo slovenske, hrvatske in srbske stranke. To priznanje nas pri tem listu prav veseli. Nič več ne čujemo tistega velikega tamtama, ki je bil dober samo pred sprejetjem ustave in ki se mu je dejalo po raznem prekrščevanju na koncu unitarizem. »Jutro« naenkrat uvideva, da je dejansko stanje naše notranje politične situacije v resnici tisto, ki smo ga mi vedno poudarjali. Da namreč danes obstoje in žive Srbi, Hrvati in Slovenci, da se to stanje ne more prevreči s prazno ustavno frazo od danes do jutri, ampak, da je treba vse dobrine, ki jih ima vsak posamezni del našega naroda usmeriti v čim največji svobodi tako, da ne bo čutil nihče razlike, da bo življenje samo strnilo narod v smeri ene same skupnosti in smo baš radi tega pobijali delovanje struj, ki so propagirale plemensko hegemonijo.

Ustava, ki so jo dali jugoslovanskemu narodu ultracentralisti, je izraz plemenskega hegemonizma, preglasovana sta dva obstoječa dela našega naroda v tako ogromni meri, da moramo reči, da ta dva obstoječa dela, to je Hrvati in Slovenci pri tej ustavi v svojih širokih masah sploh nista prišla do izraza.

Mi smo torej iz znanih in večkrat obrazloženih naših razlogov za revizijo te ustave. Da je »Jutro« samo končno moralo priznati upravičenost revizijske politike, je zelo značilno za poznavanje mnenja vodilnih beograjskih krogov. Kajti o tem ni treba dvomiti, da je »Jutro« postalo čez noč tako krotko le vsled izpodmikajočih se tal v Beogradu. Mladini JDS ne poznajo skrupuloznosti in imajo zelo široko politično vest. Slutijo, najbrže pa že vedo, da bo prav v kratkem zapihal ostrejši veter in zato se pomujajo kar v naprej. Njim ne gre za ničesar drugega, kakor za to, da obdrže svoje stolčke in politični bič, pa naj se zvežejo s komurkoli. Iz jutrovega uvodnika se da sklepati, da poizkušajo ostati na površju po svoji stari metodi in s pomočjo edinega strašila, ki ga imajo v repertoarici — že zopet kažejo na tarško nevarnost. V študiju slovenske politične zgodovine so konstatirali, da je padla in imela škodo še vsaka napredna struja, ki se je vezala s klerikalci in poizkušajo pritisniti revizionarnim strujam pečat črne reakcije.

Mi smo za revizijo, smo dejali, ni nam pa potreba vsled tega iskati nobene koalicije. Življenje samo bo privedlo zdrave ljudi na pravo pot. Kar se pa tiče škode, ki je bila že povzročena v slovenski politiki, moramo omeniti, da mladini JDS v tem oziru prav gotovo ne zaostajajo za nobeno slovensko grupo — ne politično in ne gospodarsko.

Naša revizijska politika bo šla, kakor doslej, samo pot, ki nam jo kažejo naša načela.

uradništva so zatrjevali, da je razpoloženje uradništva še vedno izvrstno, zastopniki bank pa so trdili, da prihajajo osobito iz zapadne Češke poročila, da je uradništvo že naveličano štrajka ter da so nekatere banke že celo popolnoma zopet v obratu.

IZGON BOLJŠEVIŠKEGA AGITATORJA.

Praga, 15. jul. (Izv.) Kakor javlja »Tribuna«, je iz Prage izgnan načelnik sovjetske misije »Rdečega križa« Gillerson zaradi boljševiske propagande.

KRIZA V AVSTRIJSKI VLADI.

Dunaj, 15. julija. (Izv.) Avstrijski finančni minister dr. Grün je sporočil svojim ministrijskim in partijskim kolegom, da misli z ozirom na odklonitev zakona glede »Länderbanke« podati ostavko. Min. Schober in vodje partij pa so ga pregovorili, da naj z ozirom na težavnost položaja ostane še nadalje na svojem mestu, in to tembolj, ker se bo o imenovanem zakonu in njegovi modificiranju še razpravljalo. Dr. Grün je nato izjavil, da ostane še nadalje na svojem mestu.

IRCI DOSEGLI AVTONOMIJO.

London, 15. julija. Z ozirom na pogajanja med Angleško in Irsko se poroča, da je Lloyd Georges priznal Ircem popolno avtonomijo.

ZVEZA BALTSKIH DRŽAV.

Varšava, 15. julija. Italijanski poslanik v Rigi je poudarjal pri nekem svečanem obedu veliko važnost zveze baltjskih držav, kateri bi pripadala tudi Poljska.

STAVKA RUDARJEV NA ČESKEM.

Praga, 15. jul. (Izv.) Kakor poroča »Ostrauer Morgenzeitung«, je v zavezi, ki se tiče rudarskega vprašanja,

dospela brzobjavna ponudba delovnega ministristva na posredovanje, zaradi česar so rudarji na jutri napovedano okrožno konferenco odgodili. Spravna pogajanja se začne jutri. Ze sedaj je možno ugotoviti, da delavstvo ni naklonjeno stavki.

IZVRŠITEV RAPALLSKE POGODBE.

Rim, 15. julija. (Izv.) Včerajšnji ministrijski svet je sklenil, pogajanja z Jugoslavijo glede rapallske pogodbe z vso energijo nadaljevati in ne odjenjati od nobenih zahtev.

Borza 15. Julija.

Curli, 15. julija. Devize: Berlin 8:07, Holandija 183:15, Newyork 605, London 22, Pariz 47:35, Milan 27:85, Praga 8:05, Varšava 0:33, Zagreb 3:90, Budimpešta 2:05, Bukarešta 8:65, avstrijske krome 0:81.

Dunaj, 15. julija. Devize: Amsterdam 24:775-24:875, Zagreb 499-503, Beograd 1992-2012, Berlin 1040:30-1046:50, Budimpešta 257-260, Bukarešta 1110-1120, London 2830-2850, Milan 3577:50-3597:50, Newyork 779-783, Pariz 6105-6145, Praga 1025:50-1031:50, Sofia 675-695, Varšava 47-49, Curli 12:833:50-12:887:50. Valute: Dolarji 773-777, belg. lvi 665-675, angl. funti 2810-2830, franc. franki 6080-6120, hol. goldinarji 24:700-24:800, ital. lire 3565-3585, dinarji (tisočaki) 1978-1998, poljske marke 44-46, rom. lei 1103-1115, švic. franki 12:775-12:825, madž. krome 258:50-261:50.

Zagreb, 15. jul. Devize: Dunaj 19:95-20:15, Berlin 207-208, Budimpešta 54:50-54:75, Bukarešta 230, Italija izplačila 717-726, London izplačila 569-570:50, Newyork kabl 154-156:50, ček 152-0, Pariz izplačila 0-1223, Praga 205-203, Svica 0-2590. Valute: Dolarji 151-152, avstrijske krome 21-22, carski raubli 2830, češko-slovaške krome 215-0, madžarske krome 0-55, napoleonidori 516-519, nemške marke 210-215, souverign 615-625.

Zagreb, efekti: Banka za Primorje 795-809, Jadranska banka 1850-1909, Jugoslovenska 540-545, Ljubljanska kreditna 800-900, Slovenska eskomptna 650-655, Prastediona 5125-5150, Riečka pučka 420-427, Srpska banka 700-710, Trgovinska 273-275.

K 14. juliju.

Pri nas smo šli molče mimo tega praznika, ki ga praznuje Francija z vsem slovesnostmi. Primerno pa je vendarle, da se ga spomnimo. Ne morda iz spoštovanja do Francije ali kakorkoli v znamenje nje počestitve, marveč zaradi naše svobode same, da se spomnimo pri tem onih dogodkov, ki so začeli veliko revolucionarno dobo, ki se je začela v Franciji, nadaljevala v srednji Evropi, ki je v svojih posledicah prinesla svobodo tudi nam in ki v ruski Evropi preživlja svoj silni krejtni preokret.

14. julij! Pravzaprav se tisti dan na zunaj niso zgodile tako velikanske reči. Bastijo so naskočili, jo zavzeli in do tal razdejali. Solse knjige celo niso pozabile omeniti s posebnim podarkom, da se v ječah Bastije niso nahajali tisti časi, nikoli posebni jetniki, posebno pa da ni bilo političnih nesrečnikov v onih temnicah. Da se potem nikomur ni izplačalo naskakovati in s takim zmagovalcem zavzemati te ječe.

Toda Bastija je bila več ko slučajno precej prazna državna ječa. Bila je ječa, v katero so zginjali nešteti, ki so si želeli svobode, ki so hoteli drugačne države, nego je bila ona, v kateri se je pasel parasitski absolutizem burbovskih Ludovikov. In oni dan, ko je parisko ljudstvo razdevalo to proslulo ječo, se je zavedalo, da razdeva z njo vred stari absolutizem, staro sužnost, da pripravi na teh razvalinah lepšo bodočnost, svobodo in enakost, da gradi novo svobodno državo bodočnosti.

Ta sen lepše svobodne bodočnosti se je postopno uresničeval evropskim narodom. Pol stoletja je bil Pariz zaradi svoje revolucionarnosti vzgled ostali Evropi. Kadar je zagorel rdeči kres revolucije na pariskih barikadah, so se odzvala središča evropskega političnega življenja. Nato pa je revolucionarna misel pognala med narodi tako globoke korenine, da se je mogla povsod razvijati samostojno. Tako je pri potlačeni, po tujih ljudstvih ali dinastijah zasuzenjenih narodih prihvata v potegam poleg politične tudi narodno svobodo in v tem znamenju dosegla svoje odločilne zmage. Med nje spadamo tudi mi Jugoslovani; zmagali borilcev pred Bastijo 14. julija 1789 je v svojih posledicah tvorila tudi kos zmagae našega naroda, delan uspeh v borbi za naše narodno osvobodjenje in ujediničenje.

Pot pa še ni dokončana. Preostalo je prihodnjim še socialni del borbe. Tudi ta se bo še izbojeval, kako in kdaj, to pa je naloga onih, ki prihajajo za nami. Ali tudi na koncu poslednje zmagae se bodo morali livaležno spominjati bitke prvih predstraž, žrtve dne 14. julija.

Iz goriške okolice.

Miren pri Gorici, 8. VII. 21.

V naši goriški okolici je sedaj prav živo: po vseh vaseh se obnavljajo porušeni domovi in vstajajo iz razkopanih tal nove zgradbe. Naš človek se je zajedel z vso žilavostjo primorskega Slovencev v grozotne razvaline in dela. Ljublj je svojo goriško zemljo, zato se je vrnil k njej, čeprav je bila ena sama velika groblja. Izmučen od brezsolnega begunstva, izmučen od strašne vojne ali še bolj strašnega ujetništva se je vrnil domov brez — doma. A ni obupal: ljubezen do rodne grude je bila prevelika. Stisnil se je pod visoko podrtijo, zaletel se v ogromno kaverno, nastanil se v leseni baraki, ter pričel novi križev pot.

Težak je križ, a naša ramena so krepka. Če bi sijalo še solnce, saj veste, ono zlato solnce svobode, bi bil tisočkrat lažji. Korakoma gre delo naprej, groblja se preobrazuje in budi upanje. Daleč je še dan, toda prišel bo, ko mu bo prenovljena zemlja vriskala nasproti in se bodo v našem goriškem solncu smejali naši novi domovi. Preliti bo treba sicer še potoke znoj in roke bodo še neštokrat otrple od truda, zato bomo pa še tembolj ljubili zemljo, ki smo si jo vnovič prisvojili, domaćijo, ki smo si jo drugje ustvarili. Nihče nam na njej ne bo gospodaril, kakor mi sami!

Kakor sem že omenil, je trenutno obnovitveno delo v goriški okolici prav živo. In bil je skrajni čas, da se je oživilo. Dežela je bila gmotno že docela izčrpana. Kljub temu, da so bili letošnji zimski in spomladni meseci prav ugodni za židarska dela, je delo skoro popolnoma počivalo, ter se je zamudila najboljša sezona. Vzrok: denarja ni bilo. Sicer se je že meseca marea govorilo, da je nakazanja za obnovo Goriške za dobo štirih mesecev 100 milijonov lir in sicer 60 milijonov za nepremičnine in 40 milijonov za premičnine in industrijska podjetja, toda minuli so meseci, predno so ljudje prišli do denarja. Ker lastnih sredstev skoro nihče ni imel, so se morali obrniti na banko. Zaradi tega je bila naravnost kritičen in brezposelnost se

je vedno bolj širila. Pred par tedni so se pa vendar le pričeli izplačevati predumi in posojila na vojno odškodnino. S tem je prišel v naše vase za služek in se bo, kakor upamo, tudi obupno gospodarsko stanje zboljšalo.

Naš gospodarski položaj ni rožnat. Trst je izumrl, tranzitnega prometa je malo, trgovina radi pomanjkanja sredstev in splošne krize slaba, eksport odvisnih pridelkov otežkočen in vsled konkurence deloma nemogoč, obrti in industrije večinoma še le v obnovitvi, kratko: dohodkov od nikoder, a stroškov vsak dan obilo. Kakor se zdi, država to uvideva, ter bi pod pritiskom naših avtohtonih oblasti tudi rada pomagala. Zato kaže še precej dobre volje in hoče ljudem pri obnovitvi njihovih domov — kar je seveda tudi njena dolžnost — priskočiti na pomoč, ter rešiti deželo iz mizernega stanja. Te svoje akcije pa, žal, ne zna izvesti smotreno, enotno in sistematično, zato je zmešnjava vsak dan večja. Stranka, ki hoče priti do posojila na vojno odškodnino, mora napraviti nešteto potov, vložiti celo vrsto prošelj in potrdil ter izdati precej denarja, predno pride do prvega preduma. In kar je najslabše: nihče ne ve točno, koliko posamezniku pritiče in do kakšnega zneska se mu izplača. Sedaj so se osnovali in se še snujejo po občini „Zadruga vojnih oškodovancev“. Namen teh združ je prav dober: potom njih naj bi oškodovanci opravili vse formalnosti glede prošelj in potom njih naj bi se izplačevala posojila ter vodila pozidava. Ker pa tudi glede teh združ oblasti nimajo nikakega pravega sistema in enotnosti, je njih delo do skrajnosti otežkočeno. Sicer je vprašanje še v razvoju in upamo, da se bo končno le našla prava pot, po kateri se bo dalo hitro in uspešno delati. Za sedaj so se potom „Zadruga“ izplačale oškodovancem — članom že precejšnje svote, kar moramo vsekakor toplo pozdravljati.

V teku je še druga, za naš gospodarski položaj vevaležna akcija. Prva obnovitvena dela je izvršila vojaška oblast v lastni režiji. Pozneje se je natrpalo po naših krajih vse polno italijanskih stavbinskih firm, ki so na razne več ali manj zagonečne načine gradile in popravljale porušena poslopja. Glede obračunov s temj tvrdkami vlada pa večinoma precejšnja nejasnost. Gotovo je samo, da so morale imeti krasne dobičke, ker so vzdrževale čele vrste nastavljenecv, ki so dolge mesece sijajo živeli. Ker so pa s temj tujimi podjetji prišli tudi tuji delavci, ki so domačinom odjedali kruh, so se v sporazumu s oblastmi pričele ustanovljati izmed domačinov „Stavbinske zadruge“, ki se pri prevzemanju del v prvi vrsti vpoštevajo; na ta način se hoče zagotoviti domačinom — bodisi mojstrom ali delavcem — delo in zaslužek. Tudi ta misel je prav hvalevredna in je le želiti, da se dosledno izvede.

Pomisliti namreč moramo, da more gospodarsko rešiti našo deželo samo vojna odškodnina, ki naj ostane pretežno doma. Kakor sem že zgoraj omenil, nimamo skoro nikakih dohodkov in tudi ne moremo računati, da bi se nam odprli kakšni novi viri v dohodnem času. Z obubožanjem Trsta in prenehanjem prehodnega prometa ne moremo računati na živahno trgovino. Za poljske pridelke bomo mogoče dobili kakšno ugodnost pri naših sosedih, toda posebnega ne smemo pričakovati. Obrt in industrija sta še v obnovitvi, toda bojim se, da ju bo tlačila mora italijanske nesolidnosti. Kot edino večje industrijsko podjetje na Goriškem, ki obratuje, moram omeniti tukajšnjo „Cevlarsko zadrugo“, ki zaposluje že nad 100 delavcev, ter namerava sedaj svojo tovarno še povečati. Ker je podjetje za tukajšnjo okolico velike narodno gospodarske važnosti, mu želimo prav živahen procvet. Priporočamo tudi, da se jo pri Vas, kjer ima svoje prodajalne za svoje priznane „Adrija“ — čevlje, kot domače slovensko podjetje v vsakem oziru podpira.

Ker naša gospodarska bilanca ni sedaj nič kaj vabljiva, in ker posebnih zakladov nimamo, moramo z vsemi silami stremeti za tem, da izvlčemo iz vojne odškodnine čimveč mogoče. Da naših vojnih škod v celoti vendar ne bomo dobili nikoli poplačanih, v tem oziru se ne vdamo nobenim praznim nadam. Zdi se mi, da nam bo pri tem dalekosežnem vprašanju avtonomija naše dežele zelo koristna. Kakšna bo ta avtonomija, seveda še ne vemo in je vprašanje tudi zelo kočljivo. Dejstvo pa je, da italijanske stranke avtonomističnim težnjam pokrajina niso nasprotne in da v principu celotna javnost soglašja z načrtom, da se da novopridobljenim pokrajinam široka avtonomija. Ako pomislite na zgoraj omenjene pojave, ki so v zvezi z obnovitvijo dežele, potem bote lahko razumeli, zakaj je za naš pošteno avtonomija začasno edina rešitev.

Naročajte Jugoslavijo!

Reševanje ruske gospodarske krize.

Po vseh onih državah, ki izdelujejo v preobilici industrijske izdelke, je opaziti zadnji čas živahno zanimanje za Rusijo. V ospredju stoji vprašanje, ali kaže začeti s sovjetsko Rusijo trgovsko občevanje in v koliko bo to prineslo koristi. Pravzaprav so se trgovski stiki v mnogih državah že pričeli, dočim v nekaterih trgovskih in političnih krogih še premišljajo, ali je trgovsko in politično oportuno, stopiti v zvezo z Mosko.

Za nas je zadeva zanimiva z druge strani, kajti gospodarski pomen ima le v indirektnem oziru. Vse vprašanje o bodočji usodi sovjetskega sistema zavisi od rešitve gospodarske krize, v kateri tiči svobodna Rusija. Vse vesti o zmerni in radikalni struji med boljševiki imajo le teoretičen pomen; za praktično smer je vse odvisno le od tega, ali bo mogoče pomiriti mesto z vasio. V tem tiči jedro ruskega problema. Zapisali smo že večkrat, da množica ne predstavlja nikake bojne sile, ki bi se mogla meriti z bataljoni rdečih delavskih čet. Predstavlja pa milijonsko armado silne opozicije, ki je s svojo pasivno resistenco spravila v nevarnost ves komunistični načrt.

Mužiku pa danes ni dovolj, da dobi v resnično last vse ono zemljišče, ki ga je v revoluciji vzel veleposestniku-pomješčiku. Ne, on ne mara obdelavati svojega polja v večji meri nego je potrebno njemu samemu. Mestom ne mara oddajati hrane, ne prisilno ne potom proste trgovine, ker — ne dobi zanj onega, kar bi mu bilo najbolj potrebno, to je poljedelskega orodja in obleke, ter soli, sladkorja in pod. Ako se hočejo delavski sovjeti sprijazniti s kmetom, mu morajo nuditi teh industrijskih izdelkov. Mi, ki smo tudi preživeli dobo nahrbtnjarskega menjavanja, se prav lahko živimo v današnji položaj in razumemo tudi neprimernost trmo, s katero se zna kmet boriti zoper sestrana mesta.

Teh izdelkov boljševiška industrija ne more nuditi, ker je skoro popolnoma razdejana. Za carizma se je Rusija na primer glede tekstilne industrije že močno osamosvojila; v Turkestanu je začela na veliko kultivirati bombaž in zato zanemarila kulturo žita. Toda v kaosu tekot revolucije, ko je bombaž ostajal producentu brez kasa, je prebivalstvo bombaž zopet opustilo in se vrnilo k kulturi žita, sicer bi moralo pomreči lakote. Ruska industrija bi bila tedaj danes prisiljena uvažati tekstilne srovine. Železna in kovinska industrija ima sicer srovin dovolj, toda poleg tega, da so obrati v razsulu, so prometna sredstva v takem stanju, da onemogočajo vsak dovoz in prevoz. Saj se poroča, da je ves material, lokomotive, vagoni, proga itd, tako obrabljeno, da morejo železnice nadalje funkcionirati le po temeljiti obnovi.

Pomoč, ki jo potrebuje Rusija od evropskega kapitala, mora biti tedaj mnogostranska in zelo izdatna. Situacija v gospodarskem oziru za tako pomoč ni neugodna. Kajti industrijske države imajo nakopičeni vsakovrstnih izdelkov daleko nad obstoječo potrebo, in povsod vlada živahno iskanje trga, ki bi odvezal. Vprašanje pa je, ali bo mogla Rusija plačati vse to. Ako bi v njej obstojale one silne zahteve agrarnih proizvodov, ko pred vojno, tedaj bi bila stvar enostavna, kajti evropska gospodarska kriza se ravno zato ne more uravnovesiti, ker manjka ruski izvoz. Toda vprašanje je, kdaj bo mogla Rusija svoje žito postaviti na evropski trg, vzpričo prometnih razmer, kmetjske nezaupnosti in dr. bi mogli sovjeti dolgo plačevati z zlatom, je dvomiti.

Trajno pa se mora ruska gospodarska kriza razrešiti le, ako se obnovi domača industrija. To pa je poglavje zase, se neprimerno bolj komplicirano in težje izvršljivo. Kajti tuji kapital bo vzpričo ponužnih skušenj polpretekle dobe nedvomno zahteval primerne garancije od sovjeto.

Ali bodo mogli moskovski komisarji premagati vse te silne zapreke?

Beleške.

Blaga srca.

S tem podpisom smo prejeli dopis, ki je v resnici znamenje velikega človekoljublja. Dopis se nanaša na jutrovo tarnanje o majhni plači gospoda živinozdravnika — pardon — gospoda šefa v rang poverjenika, kateri ima baje samo 15 kron več dohodkov, kakor njegov uradni sluga. Mislimo sicer, da s tem ni hotela država taksirati, kako daleč svojega slugo gospod šef po zmnožitih presega, predlagali pa bi, tako pravi dopis, da mu zbero njegovi slugi, ki bi zelo obžalovali, če bi jih g. poverjenik zapustil, prispevke od svoje plače v primerni višini, kajti sicer preti resna nevarnost, da se povrne g. Ribnikar k svoji štirinogoti klienteli ali na celo — hrr — na magistrat.

Politične vesti.

Proti obveznemu pouku nemščine nastopa fašistovsko glasilo, ki se boji, da se bo z nemščino širilo obenem avstrijkanstvo. Priznati moramo tudi, da je njegov argument, da naj se tuji uče laško, če hočejo trgovati z Italijo pravilen. In zato mu ne moremo odreči pravilnosti, če se izreka fašistovsko glasilo le za neobvezen pouk nemščine. Ampak burniranosti se »Popolo di Trieste« vsejedno ni ognil. Ker kakor pričakuje od tujcev, ki hočejo trgovati z Italijo, da znajo laško, tako pa bi moral tudi biti pripravljen, da morejo z Jugoslavijo občeovati le tisti, ki znajo naš jezik. Zato je za Trst umesten kot fakultativen jezik v prvi vrsti samo naš jezik. V svojem sovrastvu je »Popolo di Trieste« to pozabil, ne smeli bi pa tega pozabiti naši trgovci. Sprejemajte zato le slovenske dopise!

Poslanec Giunti, ki je interveniral radi luke Baroš, je odgovoril laški notranji ministru Bonomi v pristojnosti ministra za zunanje zadeve, da bo izdal takoj odredbe, kakor jih je on predlagal. Bonomi žrtvuje torej čast svojega podpisu na rapalski pogodbi samo da ostane še ministri-

ski predsednik. Stavimo, da bo le omadeževal sebe in vsejedno moral odstopiti svoje mesto drugemu.

Ta je pa dobra. Fašisti, ki so s svojimi nasilnostmi priborili krono zločinstva pisarijo v svojem glasilu »Il Popolo di Trieste« o nasiljih, ki jih vrši Angleška nad Irco. Ne branim Angležev, ampak presmešno je, če se zgražajo nad nasiljem fašisti, napram katerim se celo Angleži otroci.

Konference med sinfajnovci in angleško vlado. Danes pop. je bila irska konferenca, od katere zavisi mir med Veliko Britanijo in Irsko otvorena v Downing Street z zasebnim pogovorom med Lloyd George in De Valero. Razmotrivala sta gradivo za jutrišnjo plenarno sejo, h kateri so povabljeni zastopniki sinfajnovcev in ulstrske vlade.

Japonska se udeležila razorožitvene konference. Japonska vlada je oficijelno sprejela povabilo k udeležbi pri razorožitveni konferenci v Washingtonu.

Razširjajte „Jugoslavijo“.

Gospodarstvo.

Naš državni proračun za l. 1920/21.

V včerajšnji članek pod tem naslovom se je vrnila pomota. Drugi odstavek istega začenja namreč z besedami: »Ta proračun je v knjigi, ki obsega 927 strani itd.« Ima pa se glasi: »Proračun za leto 1920/21 je knjiga, ki obsega 927 strani itd.« Spopolniti je včerajšnji članek še v toliko, da znaša predvideni deficit za leto 1920/21 ne le v finančnem zakonu izkazani deficit od 110,178.744 dinarjev 95 para ali 440 milijonov 714.979 kron, marveč na podlagi zakona od 26. okt. 1920 še dodatno svoto od 408,102.500 dinarjev in 48,790.000 kron, v kronah torej 1.681 milijonov 200.000. Ves proračun predviden v proračunu za leto 1920/21 znaša torej 2.121.914.979 kron. Že danes lahko ustanovljamo, da so glasom tega proračuna razun Slovenije aktivne deželne skupine Bosna in Hercegovina, Hrvatska in Slavonija, Banat-Bačka in Baranja ter da je Srbija s Črno goro pasivna za preko 3 milijarde kron. Pasivna je tudi Dalmacija z okoli 100 milijonov krno, kar pa ni čudno, ako se upošteva, da je bila večidel pod italijansko okupacijo. Da ni bila Srbija s Črnogoro pasivna z gori omenjeno svoto bi izkazal naš državni proračun za leto 1920/21 prebitek namesto deficita. Točne podatke proračuna na podlagi državnega proračuna za leto 1920/21, ki bodo potrdili naše gornje trditve prinesemo v kratkem.

Naš valutni problem.

I.

S sprejetjem ustave slopa zopet v ospredje definitivna rešitev valutnega vprašanja. Akoravno so mnogi mnenja, da je to vprašanje z ustvarjanjem relacije 1 : 4 že definitivno rešeno, moramo oporekati takemu naziranju in to sicer iz formalnih in iz meritornih razlogov. Formalno je namreč »reguliranje« naše valute v smislu gornje relacije nezakonito, ker je izvedeno na podlagi naredbe brez sodelovanja narodnega zastopstva. Ta naredba ima, kakor vse druge zakonske naredbe izdane od ujediničenja sem, le provizoren značaj ter se ima podvreči reviziji zakonodajne skupščine, ki je stopila na mesto ustavotvorne skupščine. V meritornem oziru je izmena kron v relaciji 1 : 4 skrajno nepravilna, ker je temeljila na krivi predpostavki in je bila tudi škodljiva ne le imejteljem krone, nego tudi imejteljem dinarja; ki je vsled pada brez potrebe diskreditirane krone, razmerno moral istotako padati, ker je bil vezan na krono s fiksno relacijo. Diskreditiranje krone je v prvi vrsti zahvaliti dejstvu, da se je iz poklicanega in nepoklicanega mesta po vsem svetu raztrobilo, da znaša množina kron v prometu 10 do 12 milijard, dočim je žigosanje dokazalo, da je bilo po odtegnjenju 20 odstotkov, v prometu le 3 milijarde 688 milijonov kron; po stavljenju v promet omenjenih 20 odstotkov je torej znašala svota kroječih kronskih bankovcev komaj 922 milijonov več, torej skupno 4610 milijonov. — Devalvacija kronskih bankovcev v relaciji 1 : 4 torej ni bila ekonomsko utemeljena, niti potrebna ter tudi ne za naš finančni položaj, kar si pridržujemo razpravljati v enem prihodnjih gospodarskih člankov obširneje.

Za danes le omenjamo, da je kupovna moč krone še danes, vkljub za isto katastrofalni devalvaciji višja nego ona dinarja ter da davčna moč dežel področja hranskega področja daleč nadkriljuje ono stara

Srbije ter da je eden glavnih razlogov padanja kurza naših bankovcev dejstvo, da se mora naša država zadolževati pri »Narodni banki« radi deficita budžeta povzročenega po znatnem primanjkljaju, ki ga izkazuje v proračunu Srbija, torej dinarsko področje naše države, kakor to omenjamo v današnji notici o našem državnem proračunu za leto 1920/21. Dolžnost naših poslancev je, da store vse mogoče korake, da se krivica storjena kroni, kolikor mogoče popravi! Mi s svoje strani, bomo posvečali vsu pažnjo temu življenjskemu vprašanju večine pripadnikov naše države.

† Povišana carina na žito in sladkor na Francoskem. Na Francoskem je povišana carina na žito od 7 na 14, na sladkor od 20 na 25 frankov.

† Taksa na riž. Na vprašanje narodnega poslanca G. Anastasijevića je odgovoril minister financ gospod Kumanudji, da je trošarinska taksa na riž znižana od 0:40 na 0:20 din. pri kilogramu.

† Zamenja prejšnjih znamk. Mihlster pošte je dovolil, da publika lahko zamenja prejšnje znamke z novimi (amerikanske emisije) in to od 16. julija do inkl. 15. avgusta t. l. Zamenjati se pa morajo samo one znamke, ki so imele frankovno vrednost pred veljavnostjo znamk amerikske emisije: srbske znamke z dvoglavo sliko kralja in prestolonaslednika in znamke ljubljanske emisije.

† Za znižanje telefonskih in brezovajnih pristojbin. Ministrstvo za pošto in brezovaje je prejelo več predstavnostv od trgovskih in obrtnih zbornic, v katerih se zahteva, naj se znižajo pristojbine za telefon in brezovaje.

† Cena premogu v Zenici. Premog iz premogokopa Zenica se prodaja po teh cenah: premog v kosih 56 kron, v drobcih 54 do 52 kron, prah 46 kron.

† Odkritje premogovnih plastj. V Kukavici (okraj Rogatica) so našli na večje plasti premoga. Novo ustanovljena dežnška družba za eksploatacijo tega premogokopa bo v kratkem razpisala prospekt za kupovanje akcij.

† Zavarovanje blaga in prtljage na železnih. V ministrstvu za promet se je vršila konferenca radi zavarovanja blaga in prtljage na železnih. Razen pristojnih organov ministrstva za promet so prisostvovali konferenci zastopniki domačih in češkoslovaških zavarovalnih družb. S pristojne strani se je ob tej priliki izrazila želja, naj bi se čimprej organiziralo zavarovanje na praktičen način, kakor je v drugih naprednih državah, kjer se zavarovanje vrši pri železniških blagajnah samih potom priznanic. Po razpravi se je dosegel sporazum, da naj zavarovalne družbe izdelajo načrt o osnovenju posebne zavarovalne družbe za blago in prtljago na železnih, ki naj bi stopila v mednarodne zveze s podobnimi družbami.

† Slobodna trgovina na Poljskem. Poljska vlada je dovolila s 1. septembrom popolnoma slobodno trgovino, uvoz in izvoz. Izključeni bodo samo neki luksuzni predmeti, katerim se še nadalje zabranjuje uvoz. Zdi se nam da ta moment, ko je poljska marka tako padla, ni ugoden za slobodno trgovino, ker se s tem odpirajo vrata inozemski speculaciji, ki dela povsem v svojo korist.

Dnevne vesti.

Kraljevi namestnik Ivan Hribar se je včeraj odpeljal v Prago, da preda tamonjske poslanke posle svojemu nasledniku. V Ljubljano se vrne 28. t. m., nakar bo takoj prevzel svoje posle.

Radivoj Veselina. Kolor smo že kratko poročali, je umrl v tuk. bolnici urednik "Pokreta" iz Beograda g. Radivoj Veselina, star 26 let. Pokojnik je bil žrtev naše osvoboditve. Rojen v Sremlju je bil ob izbruhu vojne celo leto interniran v groznih ječah v Aradu, kjer si je nakopal letiko. Pozneje so ga poslali kot častnika na rusko fronto, kjer so ga Rusi ujeli. Takoj se je prijavil k jugoslovanskim prostovoljnim legijam ter se je kot tak udeležil odločilnih bitk na solunski fronti. Nedavno je šel iskat leka v zdravilišče Topolšica, toda med potom se mu je bolezen shujšala, da je moral ostati v Ljubljani, kjer je čez teden dni umrl. V četrtek pop. se je vršil vojaški pogreb, ki so se ga udeležili skoraj vsi ljubljanski tovariši-novinarji. Potrto vdovo Evico je spremljal predsednik ljubljanske sekcije U. J. N. g. Smodej, ki je imel tudi kratke poslovljni govor ob grobu. Pogreb je priredila imenovana sekcija, ki je položila na krsto tudi venec. Bodi mlademu tovarišu miren počitek v bratski slovenski zemlji.

Gospod Adolf Ribnikar se ni upokojen kot tržni nadzornik, temveč je le imenovan za načelnika oddelka ministrstva za socialno politiko v Ljubljani v. 4. čin. razreda.

Upravljal škandal. Današnje "Jutro" se spodbija nad kritiko "Slovenca" radi imenovanja g. Adolfa Ribnikarja za načelnika oddelka za socialno politiko v 4. čin. razredu in prinaša dolg slovesopis "zmožnostim" g. Adolfa Ribnikarja. Obenem konstatira, da ima g. Ribnikar samo 14 do 15 kron večjo plačo, kakor njegov uradni sluga. Ugotavljamo, da ima dotični uradni sluga mesečno samo 1400 K plače, g. Ribnikar pa 1600, da pa ima dotični sluga 10 člansko družino, s katero se g. Ribnikar še ne more ponasati. Zato so tudi doklade sluga primeroma večje od dokladov g. Ribnikarja in če imata oba skoraj iste prejemke, potem to vsekakor še ni "socialno pravično", očitno, če se pomisli, da je g. Ribnikar poleg svoje plače kot uradnik 4. činovnega razreda dobi še druge prejemke, kakor pri raznih podjetjih, kjer vleče visoke taničme, katerih seveda uradni sluga nima. "Jutrova" primera kakor navadno pač šepa.

Tristoletnico. La Fontaina je slavil 8. julija francoski narod. Znamenite basni velikega pesnika so znane po vsem svetu, prevedene in razširjene pri vseh narodih. Pri nas jih je prevedel sedanji kraljevi namestnik g. Ivan Hribar, ki je bil v Avstriji konfirman.

Razmejitve med Jugoslavijo in Madžarsko. Ker je trianonska mirovna pogodba ratificirana in se prične v kratkem razmejitvena dela z Madžarsko, so odpotovale delegati mednarodne razmejitvene komisije v Pariz. Svaha tega potovanja je, da dobe potrebne instrukcije za določitev meje med Madžarsko in Stajersko. Ker pa je ozemlje, ki prihaja na tej črti v poštev, zasledeno po Madžarih, stopa tudi določitev naše meje v smeri od Radgone preko Sv. Ane do Toke v ospredje. Zakasnitev ratifikacije trianonske mirovne pogodbe je na ta način ovirala tudi nadaljevanje razmejitve na tem delu naše bodoče meje. Pri razpravah glede meje med Madžarsko in Stajersko je naš delegat general Pilivoli dosledno vztrajal pri tem, da se biva državna madžarska meja kot taka ugotovi in da se nova meja v zmislu mirovne pogodbe popolnoma natančno določi.

Apel na novega kraljevega namestnika. Od energičnega našega kraljevega namestnika pričakujemo, da v prvi vrsti izčisti Avgvilev hlev pri tukajšnji carinarni. Vse dosedanje pritožbe so bile zaman. Carinarni se samrtajo za sanktorskanke ter se ne brigajo ne za prošnje, ne za pritožbe. Odločuje edino bakšis. V trzovskih krogih je nastal vsled nezaksnosti carinarnice popolni zastoj, je kdor stiska v roke stotake, pride s svojim blagom naprej. O tem se lahko prepričajo detektivji. Ves trgovski svet bo g. kraljevemu namestniku neizmerno hvaležen, ako napravi red.

Rezervni častniki smejo imeti revolver, toda imeti morajo orožni list.

Podpora trgovskim visokosolcem. Da se omogoči trgovski konzularni in obrtni študij v inozemstvu, se je osnoval pri oddelku ministrstva trgovine in industrije poseben odtok za upravo fonda za trgovsko in obrtno šolstvo, ki je v težkih in neurejenih razmerah po prevratu z izdatnimi podporami mnogostevilnim posrilem pomagal v gnetnem oziru. Ker se stavijo velike zahteve od vseh strani za denarne podpore, bo v bodoče odtok podpiral samo one dijake, ki se izkazuje z dobrimi učenimi izpričevani o dosedanjem obisku strokovnih šol in so podpre v resnici nujno potrebni. V prvi vrsti pridejo v poštev dosednji podpiranci, novi prosilci pa samo v posebnega upoštevanja vrednih slučajih in to je, ki so podpre res potrebni in imajo odlična izpričevanja.

Poziv Koroški begunci pozivljamo. Školski odbor, ki je bil na shodu v "Unipus" izvoljen naj nastopi glasom sklepov, ali pa naj pove javno, zakaj ne čujemo rezultatov. Bije se odločilni boj in zadnji čas je, da se javnost o delovanju odbora informira, ker do danes nismo čuli ničesar. Koroški begunci.

Vozna cena za I. razred brzovalov so se z včerajšnjim dnevom povzela za 50 odstotkov.

Za popravo vodovoda v Črnomlju je dovolila deželna vlada 200.000 K brezobrestnega davka, plačljiva v 40 letih.

Za most čez Kolpo pri Oslinici je dala deželna vlada 50.000 K podpore.

Policijska ura je določena v poletnem času t. j. od 16. junija do 15. sept. v mestih Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, Novo mesto in za zdravilišča Rog. Statina in Bled 11. ura za gostilne in 12. ura za kavarne, za vse druge kraje pa 11. ura, v zimskem času t. j. od 16. sept. do 15. junija pa za imenovana mesta 11. ura za gostilne in 12. ura za kavarne, za vse druge kraje pa 9. ura za gostilne in 10. ura za kavarne.

Automobilski vozniki Maribor — St. Lenart se vrši vsaki dan ter odhaja avto iz Maribora ob 3. uri pop., iz St. Lenarta pa ob 7. uri zvečer. Do Gor. Radgone vozi avto le vsaki tork in petek.

Železnica Kočevje—Brod—Brod Moravice se začne trasiirati 18. t. m. Trasiranje bo vodil stavebnik svetnik ing. dr. Franc Musil iz Dunaja. V nedeljo 17. t. m. ima širši odbor za gradnjo te železnice po prihodu jutranjega vlaka v Kočevju v prostorih tamonjskega županištvaja sejo, k kateri so povabljeni vsi člani odbora in drugi zainteresirani. Za študijski odbor dr. K. Križič.

Se bo vroče. Vremenski preroki napovedujejo do 15. avgusta sušo in stopnjevanje vročine.

Kongres jugoslovanskih gasilcev se vrši 15. avgusta t. j. v Zagrebu. Pri tej priliki se ustanovi Zveza jugoslovanskih gasilskih društev. Udeležniki kongresa se bodo vozili za polovično ceno.

Slovenski kmetovalci v Srbiji. Kmetijska družba za Slovenijo organizirala poučeni izlet slovenskih kmetovalcev v Srbijo. V ta namen je dobila družba od deželne vlade 200.000 K podpore.

Požar. V železnikih je pogorel v nedeljo velik hlev posestnika Josipa Košmelja. Ogenj so z veliko težavo omejili, kako je nastal se še ne ve. Škoda znaša okrog 60 tisoč kron.

Izgon iz naše države je izgnana za 10 let Nemka Katarina Hirsch iz Dunaja.

Pobegli kaznjenci — prijet tat. V zadnjem času je izsledila policija tatvine, ki imajo na vesti neko večjo tatvino. Med tatovi so prišli tudi pobegle kaznjence iz Cirkiških zaporov nevarnega tatu Antona Baydevca iz Cirkinke, ki se je izdal na svojih tatinskih pohodih za lesnega trgovca.

Mlad pohotnež. Pred deželnim sodiščem je bil obsojen 16letni skrajno izpričen mlad pohotnež Jakob Bulaskovič iz Kaputincev v Lutomerškem okraju. Fant je zval bil v hlev zapored dve mladi deklici eno staro 6 drugo 10 let. Toda v svoji živalski pohotnosti je šel dečko še dalje. Vpriči 6letne deklice, ko je ta še ležala na tleh, se je spravil še nad kravo. Bulaskovič je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Staro dekle. Pri Sv. Trojici v Hlohah je nedavno umrla 90letna samica Ana Struč.

Donim ljudem. Naš čehoslovski brat, vojni invalid in muzikant Karol Božal je prišel s svojo družino v Ljubljano v nadi, da bo sprejel pri godbi Dravske divizije, kjer pa so mu dali potrdilo, da trenutno ni nobene prazne službe. Mož je z rodbino brez sredstev in v najhujši bedi. Prosimo dobre ljudi, naj se ga usmilijo z darovi ali s primernim zaslužkom. Darila, ozir. prijaje sprejema naše upravnistvo.

Ljubljana.

Zavlačevanje v pošni carinarni v Ljubljani. Stranke, osobito iz trgovskih in obrtnih krogov se bridko pritožujejo nad zavlačevanjem izdaje poštnih paketov na pošni carinarni v Ljubljani. Na velikanskem skladu, ki čaka rešitve leži okrog 4600 paketov. Lahko si je predočiti, kedaj pride na vrsto, kdor ima paket na dnu kupa, osobito ker jih še vedno kupijo. Mesece, da celo leto lahko čaka na svojo pošiljatev. Zadeva je bolj občutna kot na prvi pogled izgleda. Recimo obrtnik prevzame kako delo, obljubi stranki, do kedaj bo delo izgotovil, naroči potrebno blago in to blago mu obliži na pošni carinarni. Tako sta škodovana obrtnik in naročnik. — Umestno bi bilo, da se zadeva uredi, da izginijo tisti kupi in da se uvede redno in pravčasno carinjenje poštnih pošiljatev.

Sumljive tatvine na električni železnici. Vodja lesne trgovine Kobi, Ivan Poženel je vstopil na glavnem kolodvoru v precej napolnjen električni voz. Na Bavarskem dvoru je vstal in, dal sedež neki ženski z otrokom v naročju, sam pa se je vozil stoji in se držal z roko za ročni lermen. Ko je na Kerkovem trgu izstopil, je pogrešil denarnico v kateri je bilo 6000 K denarja. Možno ali vendar težko, da bi bil denarnico izgubil. Tudi se ti slučajci že preveč ponavljajo in skoro gotovo imamo opraviti s predrznimi žepnimi tatovi. Na isti način je izginila dan preje listnica z 10.000 K Miroslavu Pogorelcu.

Poskušena zabranitev aretacije. Pri policijskem pogonu je izsledila policija na nekem hlevu vlačugo Ljudmilo Verbič. Ko jo je tiral stražnik po lestvici iz hleva, ga je napadel hlapec Lubi in hotel preprečiti aretacijo. Poskusil je tudi prekučiti lestvo, kar pa se mu ni posrečilo. Dosegel pa je, da bo tudi on šel z njo v zapor.

Mad nesramnež. Radi javnega pohujšanja je ogradilo več žensk ključavničarskega valenca Rudolfa Okorna. Fante je delal popolnoma nag ali v sami srcaji v tuji hiši in dosledno nadlegoval mimoidoče ženske, ki stanujejo v sosednjih stanovanjih. Fante je to počel dolgo časa in ga ženske iz sramotljivosti preje niso ovadile.

Mladi tatit. Bilo je 1. majnika v nedeljo med šesto mašo. Mladi še nezaknovani M. P. sta našli skrito pod stopnicami ključno vrat posestnice H. B. na Sapu in sta vdrli v njeno stanovanje. Odnesti sta več perila in ga skrili doma. H. B. jih je radi sumljivega vedenja osumila, izvršila se je hišna preiskava in našli so vse ukradeno perilo. Skesano ste oboženkici vse priznali in sodišče jih je obsodilo z ozirom na to, da sta obe nezaknovani in škoda povrnjena vsako samo na štiri tedne težke ječe.

Maščevalen nasilnež. Delavec Franc Zagar ima silno jezo na železnikaške uradnike R. v Ljnhartovi ulici, češ, da je on ovadil, da spe pri hlapcih tuj vlačuge, katere je policija res tam aretirala. Prišel je pilan z nožem v roki pred njegovo okno. Razbil šipo, hotel vdreti v stanovanje in vplj, še danes mora kri teči, potem bom pa izgnil iz Ljubljane. K sreči je okno omreženo in preden je mogel nasilnež vdreti, ga je policija prišla.

Beg iz blaznice. Iz blaznice v Ljubljani je pobegnil 31letni blazni Adolf Ganselmayer. Mož nosi ponošeno salonsko suknjo in govori samo o milijonih.

Ukraden brus. Iz dvorišča Ivana Kremžar na Viču je ukradel neznanec brus z brušnico vredno 200 K.

Pozor kopalcu na prostem! Ponavljajo se tatvine oblik kopajočim se na prostem. Zdi se, da so tatiji pri tem dobro organizirani. Te dni je bila ukradena obleka nekemu visokosolcu ob Gradaščici. Ne puščajte oblike iz vida.

Za kopalce v Lazah. Od sobote 16. t. m. nadalje se bo z dovoljenjem okrajnega glavarstva v Ljubljani prevzelo varstvo oblik kopajočega se občinstva.

Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov javlja, da je odprta knjižnica društva za člane vsako sredo od 9.—10. ure. Odbor.

Koncert v soboto dne 16. t. m. v Kolodvorski restavraciji. Svira operna godba od 8.—11. ure. Vstop prost.

Zaletel se je v Tivoli mlad temnosiv policijski ovčarski pes. Dobi se pri gospodu Jelencu na policiji.

Maribor.

Iz razmejitvene komisije na severu. V zvezi z razmejitvenim delom med Jugoslavijo in Madžarsko ostruma Jugoslavijo in

Stajersko ob madžarski meji sta se podala francoski delegat razmejitvene komisije Jocar in italijanski delegat major Calma že pred 10 dnevi po nove instrukcije v Pariz, kamor je iz istih razlogov odstopal včeraj tudi japonski delegat Jazamuci. Te dni odide tudi predsednik razmejitvene komisije, angleški polkovnik Craven v svrhu nadaljnjih navodil v Pariz. Med našo in avstrijsko delegacijo razmejitvene komisije se je glede pokopališča pri Sv. Duhu, ki je bilo svojčas prisojeno Avstriji, dosegel sporazum, po katerem se pokopališče prizna nam. Naša meja teče odslit tik za pokopališčem, na katerem bodo smeli pod gotovimi pogoji tudi Avstrijci pokopavati svoje ljudi in o priliki obiskovati svoje grobove. — Na mejni črti od Kokošnjaka do Radgone delajo sedaj trije tehnični oddelki razmejitvene komisije na postavljanju mejnikov. Od 11. t. m. delata tudi dva tehnična oddelka na Karavankah, da se še pred nastopom slabega vremena tamkaj označijo v smislu mirovne pogodbe določene mejne točke.

Nova oboževalec mariborske varnostne straže. Mariborski policaji so dobili sedaj kot službeno orožje kratke sablje, katere bodo nosili na mestu dosedanjih samokresov in revolverov.

Aretila v Mariboru. Mariborska policija je aretirala nekoga židovskega agenta Morica Sprzera, zastopnika dunajske povečevalne tvrdke "Komet". Pod prejšnjo, da preskrbi strankam za 130 dinarjev po fotografiji krasno povečano sliko s širokim zlatim okvirjem in s steklom, je izvalil vsega skupaj približno 200 strankam razna naplaciila. Naročene slike pa so bile skrajno slabo izdelane in s tušom prilepljene, razven tega še tudi brez okvirjev in stekel. Vrhutega so veljale več, kot je bila od agenta naznačena cena. Agent je bil izročen sodišču.

Celje.

Občutno pomanjkanje bele moke vseh vrst se je pojavilo zadnje dni. Razen v eni ali treh trgovinah je sploh več ne dobiš, ter se kaže, da je v nekaj dneh tudi v teh trgovinah ne bo več dobiti. Kje je vzrok, ni znano. Menda se cene moke vendar ne bodo več dvignile?

Zgodnje sadje, kakor breskve, marelice, jabolka, hruške, slive, se je v obilni množini pojavilo na celjskem trgu. Samo čudimo se, ker je to sadje iz naših krajev, da istega ne prodajajo naši kmetje, ampak samo razni celjski barantači in prekupčevalci po tako visokih cenah, da jih navadni zemljan ne zmora. S črešnjaki je bilo isto. Prekupčevalci so po okolici vse kupili in potem sami prodajali na trgu za drag denar. Tukaj bi morale oblasti napraviti red, ker ni nikakega povičja, da bi se moralo sadje pri nas prodajati po tako oderuških cenah.

Električno razsvetljavo so upeljali na gornji del Brega pri Celju. Menda bi ne bilo napačno, ne da bi novi občinski svet celjske okolice bavil z vprašanjem napeljavne luči tudi po Gabeju, Savodni itd. Ti kraji so vendar tki celjska predmestja vendar so zanemarjeni skoro v vseh ozirih, kar kaže albanске vasi. Pred vojno so bile bile tudi zadostno razsvetljave. Razsvetljava bi se dala posebno v Gabeju in Savodni hitro izvesti, ker je itak v bližini elektrarna. Merodajni čimtelji naj bi se za te stvari pričeli zanimati.

Gospodinski tečaj v dekletski meščanski šoli je otvorilo "Kolo jugosl. sester" v Celju. Tečaj bo trajal do 9. septembra t. j. Svojo trgovino v Aleksandrovi ulici namerava preizdati in nanovo opremiti zadruga "Samopomoč".

Veliko trgovino z urami sta na Canrkarjevi cesti otvorila Aleksander Gatej in drug.

Novo odvjetniško pisarno je otvoril v Prešernovi ulici dr. Karel Laznik. Inženir Fran Stanek, civilni geometer, je otvoril svojo pisarno v Celju, v Askerčevi ulici.

Konjske vozne dirke priredi dne 20. in 21. avgusta v Ljubljani Slov. dirk. klub. — Dirke se vrše na vojaškem vožnjašču, kakor preteklo leto. Za te dirke vlada med konjerci veliko zanimanje in so Ljutomerčani prilivili že sedaj svojo udeležbo. Propozicije in druge podrobnosti izidejo v najkrajšem času.

Telovadna akademija sokolskega narasčaja iz Krapine se je vršila minulo sredo v celjskem Nar. domu. Bila je srednje obiskana. Z izvajanjem telovadnih točk narasčaja pod vodstvom br. Mahoriča je bilo občinstvo, ki je ta večer posetilo, izredno zadovoljno.

Sokolstvo.

Sokol II. Vsi oni, ki so prejeli poziv na sodelovanje pri župnem zletu, naj se nemudoma prijavijo pri br. Mitko Krapežu, Jurčičev trg. Zletni odbor.

Ljubljanski Sokol opozarja naklonjeno občinstvo in članstvo na telovadno akademijo Krapinjskega moškega narasčaja, katere se vrši v soboto 16. t. m. ob 8. uri zvečer. Dve vzorni vrsti tega narasčaja 12 po številu hlast izvajale pod vodstvom brata Mahoriča sledeče točke: 1. redovne vaje, 2. proste vaje, 3. vaje s palicami, 4. francoski boks, 5. skupine, 6. igre, 7. razno-terosti. Pričetek akademije je točno ob 8. uri zvečer v telovadnici v Narodnem domu. Krapinski narasčaj je nastopil že v Mariborskem pokrajinskem zletu vzorno. Zategadelj naj si ljubljansko občinstvo ne zamudi prilike ogledati si vztrajno in disciplinirano sokolskega dela že pri tem narasčaju. Krapinski narasčaj si je pa nadel nalogo ogledati si vsa večja in znamenitejša mesta Jugoslavije. Da si krjle nekoliko stroške, nastopi v nekaterih važnejših mestih z gornjim sporedom. Ljubljansko občinstvo pa bo gotovo vsled tega posetilo akademijo in podprlo narasčaj z gmetnimi prispevki za nadaljno potovanje. Pobirajo se le prostovoljni prispevki.

Sokolsko društvo v Šiški priredi v nedeljo dne 17. t. m. veliko javno telovadbo ob pol 4. pop. na vojaškem letališču v Šiški. Po telovadbi vrtna veselica na Bel-luvie.

Sokole v Medvodah priredi v nedeljo, dne 17. t. m. javni nastop spojen z veliko vrtno veselico. Pred nastopom se vrši ob 13. uri obhod skozi Medvode, Vače, Svetje z godbo "Zveze jugosl. železničarjev". Člani imajo po železnici polovično vožnjo. Vsi Sokoli v Medvode!

25letnica gorenjskega Sokolstva. V nedeljo dne 24. t. m. bo proslavljalo narodno zavedno Gorenjsko ljudstvo na slavnostnem načinu 25letno delo "Gorenjskega Sokolstva". V prestolici Gorenjske, v našem starodavnem, nad vse narodnem Križu, proslavi se ta dan 25letnica "Sokolskega društva v Kranju", obenem z 10letnico obstoja "Gorenjske Sokolske Zveze". Ta dan

hoče gorenjsko Sokolstvo dokazati, kaj se zamore doseči z vztrajnim delom. Vse priprave, ki so v popolnem teku, kažejo da bo nudila proslava posestnikom v kulturnem in zabavnem oziru dokaj užlika. Prireditve se vrši celit. Sodeluje vojska godba pod vodstvom g. dr. Cerina. Telovadba in ljudska veselica se bo vršila na krasnem prostoru tik železniške postaje. Predhodnja vstopnica za tribun. sedeže itil. v trgovini br. Janko Sajovica v Kranju. Vozni red posebnih vlakov se objavi pravčasno. Bratska društva vabimo, da javijo svojo udeležbo zanesljivo do 18. t. m., da se preskrbi zadostno število obedov.

"Sokol" Dobropolje naznanja, da se vrši dne 24. t. m. izlet ribniškega sokolskega okrožja z javno telovadbo v Dobro-poljah. Vabimo vse Sokolstvo in sokolstvu naklonjeno občinstvo, da se izleta v obilnem številu udeleži. Čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnega orodja! — Zdravo! Odbor.

Telovadno društvo "Sokol" v St. Janžu proslavi 10letnico svojega obstoja dne 17. t. m. z okrožnim izletom, ki je obvezen za vsa severna društva novomeške sokolske župe. Pričetek javne telovadbe ob 15. uri. Po telovadbi, ki se vrši pri postaji (Krmelj), ljudska veselica, združena s srečolovom, šaljivo pošto itd. Sodeluje novomeška godba. Sokolstvo in občinstvo opozarjamo na ugodno železniško zvezo. Zvečer vozi iz St. Janža do Trebnjega posebni vlak, ki ima zvezo z Novim mestom in Ljubljano. Bratska društva pohitite v čim večjem številu na naš zlet.

Lokalni ogled za določitev telovadišča za I. jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani v letu 1922 se vrši v soboto dne 16. t. m. ob 4. pop. Zbirališče pred Narodnim domom. K lokalnemu ogledu so vabljeni vsi člani saveznega starešinstva in tehnični odbor ter bratje načelniki zletnih odsekov. Zdravo!

Sport in turistika.

Sparta-Svoboda igra v soboto 16. t. m. prijateljsko nogometno tekmo ob pol 19. uri na prostoru Ilirije. V tej tekmi si bosta stala v letošnji sezoni prvi obadva kluba nasproti. Sparta, katere utegne postati vsled njene lepe in smiselne igre, edini realni rival našil Iliriji v Ljubljani, boše sigurno kar najnevarnejši nasprotnik prvorazredni ljubljanski Svobodi. Tekma bo deloma že tudi odločilna za jesensko prvenstvo.

Znanost in umetnost. Jugoslovanskim umetnikom. Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza razpisuje natečaj: I. Za umetniški načrt lepaka za I. jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1922. II. Za 6 umetniških sokolskih razglednic v barvah, III. Za zletni znak iz kovine z zaponko (zletna legitimacija). Ideja naj bo sokolska, osnutki izdelani v barvah, izvezmi onih za znak. Predložene načrte bo ocenila posebna komisija. Za najboljši načrt so določene sledeče nagrade: ad I. 1000 din. in 500 din., ad II. po 500 din., ad III. 1000 din. in 500 din. Starešinstvo si pridržuje pravico odkupiti ostale osnutke, ki jim ne bo priznana nagrada. Načrte je poslati na običajni način do 15. oktobra t. j. na naslov: Jugoslovanski Sokolski Savez v Ljubljani, Narodni dom.

Gledališče in glasba. Založništvo pevskega društva "Ljubljanski Zvon" javlja, da je naklada izdaje "Treh moskih zborov" (Adamič: Ljubici, Rožanec: Mak žari in Prelovec: Rdeče rože) popolnoma pošla ter da bo v kratkem doiskana druga izdaja. Od vseh treh zborov bodo društvom na razpolago za nizko ceno tudi posamezni litografski glasovi. — "Pet veselih pesmi" Emila Adamiča se dobi v partituri in posameznih glasovih. "Fantovska", ter drugi "Vasovalci" je že na vzporedno naših pevskih društev v Ameriki. Emil Adamič: Čuj nas zemlja! Neumorno delavni, popularni slovenski skladatelj je zložil na besedilo Radivoja Petruške-Peterlinja veličastno, krasno kantato, ki jo je založila in razmnožila Jugoslovanska Matica. Prav bi bilo, da bo ob priliki kakšne slavnosti Jugoslovanske Maticе zaorila iz stotine grl naša sveta prisega, da bodo Primorje, Gorica in Koroška enkrat naši. — Jugoslovanski Matici pa priporočamo, da besedilo te himne razmnožijo na razglednicah ter jih prodaja v propagandne svrhe, ne le pri nas, marveč tudi v zasedenem ozemlju.

Pokrajina. Litija. V nedeljo so priredili litijski in šmarinski narodni socialisti počezlet na Javorje. Izleta se je udeležilo nad 40 članov naše krajevne organizacije NSS in podružnice NSS. Dan je bil krasen in razgled zlasti proti Kamniškim planinam čaroben. Na Javorju se je vršil ob 11. uri dopoldne pred cerkvijo javen shod, na katerem je poročal tov. Kozine iz Ljubljane o današnjem političnem položaju ter označil program in smernice narodno socialistične stranke. Razjasnil je številnim zborovalcem, zakaj sta naša poslanka glasovala proti ustavi. Dalje sta govorila še tov. Bizjak in Mejda iz Litije. Okrajnemu glavarstvu v Litiji se je zdelo potrebno, da je poslala na ta shod svojega komisarja in pa — orožnika. Komisar ni imel prilike intervenirati, pač pa je prepovedal točiti plačo v dveh gostilnah, v katerih smo bili na obedu, z motivacijjo, da je v Litiji nabor. V tretji, klerikalni gostilni pa o tej prepovedi niso ničesar vedeli. Vendar to nam ni skazilo dobrega razpoloženja, marveč smo se ob zvočnih harmonike izbornu zabavali do 5. pop. ko smo krenili zopet v dolino z obljubo, da bomo še šli na Javorje. Spotoma smo si hoteli ogledati zgodovinske zbirke na gradu Wagenšperg, posestnika gradu pa nam je vstop prepovedal. Se-le na ponovno prošnjo je izjavila, naj si izberemo iz svoje srede šest tovarišev, ki si bodo grad ogledali in potem ostalim povedali, kaj so videli. Seveda smo se za tako laskavo dovoljenje ujudno zahvalili in ga — odklonili. Letos nameravamo napraviti še več takih izletov in priporočamo našim tovarišem v drugih krajih, naj slede našemu zgledu in na ta način širijo našo delo med narodom.

Trbovlje. Pri kopanju v Savi je utonil v nedeljo pop. ob 3 uri jutri postaje Trbovlje tam namerščen želi asistent Stanko Skarboj. Namerševal je preplaviti deročo Savo, pa je ontagal in izginil pod vodo. Ker se ni več pokazal na površju je bila vsaka rešitev izključena. Utopljenca že niso našli. Pekolnik je bil edini sin doma iz Primorja, ter je bil navdih uradnik in član tovaris.

Poslano.*

Ker nekdo raztroša po mestu laži, da nameravam prodati svojo obrt, izjavljam na tem mestu, da je to laž in bom vsakega, ki bi to vest še nadalje raznašal, sodnijsko zasledoval.

Srečko Potočnik, krojaški mojster, Ljubljana, Selenburgova ulica 6

* Za ta dopis odgovarja uredništvo le v okvirju zakona.

Proda se: STAVBENA PARCELA. Po zelo ugodnim pogoj v bližini mesta. Pozivo se na upravnistvo tega lista. 1264

HIŠA S STAROZNANO GOSTILO. ter gospodarskim poslopijem, nasproti župne cerkve v Senčurju pri Kranju v najboljšem stanju. Na željo tudi z zemljiščem. Poizve se pri gospodu Ivan Grazerju. Vinska trgovina, Kranj, 1269

2 HIŠA NA PRODAJ. 1. Ena lepa enonadstropna s 5 sobami, 3 kuhinjami velik vrt in klet sa nahaja v Rožni dolini. 2. Hiša s Kovačnico ali za vsako drugo obrt pripravno na zelo prometnem kraju, križišču 3 cest so nahaja na Glinceh. Za obe se poizva Glince 74 pri Ljubljani. 1267

GOŽE, JERMENE, BICE in tržasko bičevnike nudi Osvald Dobeč Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 1268

DOBRO IDOKA RESTAVRACIJA. in mesarija z vso opravo, Poizve se v upravnistvu. 1269

ENONADSTROPNA HIŠA lepa in nova na ljubljanski periferiji z zelenjadnim vrtom okolu hiše; oddaljena pet minut od postaje castne železnice. Stanovanje z 16. septembrom t. l. Naslov v upravnistvu. 1260

POSESTVA dn 100 oralo, hotel velik promet, trgovska hiša v Mariboru, vilo, hiše, gostilno proda pisarno Zagorski, Maribor, Bovarska ulica 8. 1226

PO UGODNI CENI pisalni stroj Remington. Naslov pove Ar. zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 1255

LEPO POSESTVO v občini Vel. Piročici blizu Zalca, katero mori 54 oralo in sestoji iz 24 oralo lepega gozda, drugo pa njive in travniki. Vsa poslopja so v dobrem stanju. Proda se z vso živino in premičnino. Cena po dogovoru. Poizve se pri Ivan Tanjšek, trgovec, St. Ilj pri Velenju. 1257

Kupi se: ZLATO — SREBRO staro — zlomljeno. F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 878

DIMNIK. Kompletni železni ploščevinasti dimnik, tudrabilen, toda v dobrem stanju 13m — 16m dolgi 60—70 cm premera. Nadalje na angleški skripec (Flaschenzug) za 2 1/4 — 3 tone dvigljivosti. Ponudbe pošljite pod šifro: "Dimnik" ali "skripec" na upravo lista. 1259

Službe: SPREJMEM INSTRUKCIJO. Cenjene ponudbe pod "tehnik" na upravo "Jugoslavije". 1263

DVA MIZARSKA POMOČNIKA se sprejemata. Hrana in stanovanje v hiši, Franc Rožanec, splošno mizarstvo. Predvor 4 p. Tugaljšče pri Kranju. 1260

INŠTRUKTOR za učenca 3 realne gimnazije, med poštincami se išče. Milko Jesih, Florjanska ul. 30. 1258

PRODAJALKA spretna zmožna tudi pisarniškimi poslovi, se sprejme proti dobri plači takoj. Znanje zlatarske in urarske stroke ni predpogoj. Ponudbe osebno pri Fr. Čuden, Prešernova ulica 1. 1213

Razno: ISČE SEMESECNA SOBA z 2 posteljima za takoj ali za 1. avgust. Ponudba na upravo "Jugoslavije" pod B. I. 1262

ISČE SE mesečna soba z 2 posteljama za takoj ali za 1. avgust 1921. Ponudba na upravo lista "Jugoslavije" pod "B. I. 800c

TRI KRAVE S TELETOM po ugodni cen. Krave so dobre mlekarice. Poizve se v Ljubljani, Poljanska cesta 55. 1254

VELIKA AMERIKANSKA MIZA 2 novi stolaži in nova kopirna preša. Vpraša se pri An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 1256

PRIPOROČA SE atelje za črkoslikarstvo Filip Priston, Ljubljana, Aleksandrova cesta 1. Hoti Malik. 1223

KREDA la se nudi v večji množini mleta ali v kesih. Pojasnila pod "Danica" na upravo "Jugoslavije". 1270

VELIKA ZALOGA! dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejme se v polno popravo, za emajljanje z ognjem in ponikanje: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 1232

DRUŠTVO KOMISIJONARJEV V LJUBLJANI, prevzema po svojih članih prevažanje pohištva z vozom za prevažanje pohištva, prevoz in prenos glasovirjev, železnih blagin in vsa v to področje spadajoča dela po najnižjih cenah. 1227

CIGARETNI PAPIR Olleschau, vodeni tisk, z vojakom in pišcem stotink in sto šestdesetink, Golub, Abadie, Altesso. Vse vrste stročnice. Daje: vence in šopke za neveste in brinčane. Perje za roke, umetno cvetice, žico za roke, šopke in krep papir vse vrste. Pismeni papir, krep, svetla in temna stornik, Pergament, krep, svetla in temna, Razglednice, karte, razne vrste pisarniške potrebščinne ud. in. 1244

Michel Zévaco:

„NOSTRADAMUS“.

Renaud je prijel mlado ženo za roke. Vztrepetala je po vsem telesu. »Marija, je velel. »išči papir, ki si ga zavrnila... Ga li vidiš?«
»Da... da... voda ga odnaša s seboj... Nesla ga bo v Sekvano... Ah, Bog bodi zahvaljen!... Zdaj je v reki...«

»Glej za njim, Marija, glej za njim! Ne pusti ga iz oči!«

»Vidim ga... vidim!...«

»Citaj tedaj!«

V temi se je začelo žalobno stokanje: Roncherolles in Saint-André sta ječala od groza.

»Citaj! je ponovil Renaud.

»Ne, nel... Jaz ne!... Oh, jaz ne!...«

»Citaj!...«

»Milost, Renaud! Usmili se svoje žene!«

»Citaj!...«

Bila je premagana; toliko da se ni zgrudila od upehanosti. In z glasom sramnega obupa je čitala:

»Gospod Renaud... dekletu, ki jo hočete poročiti... je ime...«

»Je ime?« je zahropel Renaud.

»Je ime... Marija de...«

Sledilo je hropenje kakor iz najhujše muke smrtnega boja:

»Je ime Marija... Marija de...«

»Marija se je zgrudila na kolena. Takala je s tihim, skoraj neslišnim plačem, objemaje Renaudove noge. Renaud je stal nepremično: nato je počasi dvignil roke proti nebu in stisnil pesti. Zdelo se je, kakor bi iskal njegov plameneči obraz Boga na Njegovem prestolu, da bi mu zalučil svojo kletv v obraz...«

»O mati,« je izpregovoril naposled s tihim, enoličnim, brezsrčnim glasom, »uboga moja mati!... O, tvoje

ubogo telo, ki sem ga videl zvijati se v plamenih!... O, strašno trpljenje, ki sem ga čital na tvojem obrazu!... Si li slišala?... Glej zdaj izdajalko, ki kleči pred menoj!... Glej Croix-martovo hčer!«

Renaud je pobesil pesti, kakor bi hotel streti siroto, ki je ihtela pred njim na kolenih. Pobešal jih je počasi nalik mogočnemu stroju, ki se mu ne mudi, toda ni se doteknil Marije. Nadaljeval je:

»Kaj ne, mati-mučenica, ti nočeš, da jo ubijem? Bilo bi preveč enostavno, kaj? Premajhna bi bila ta hipna kazn spričo vsega, kar si prečela ti in kar trpim zdaj jaz!... Kaj mi ukazuješ, o mati?...«

Roncherolles, blede kakor rjuha, je izdrl bodalo in ga stisnil v roki. Renaud pa, kakor bi res govoril s pokojnico in bi zavračal ugovor, prihajajoč mu od onkraj groba, je povzel z bridkim glasom:

»A treba je, da odpotujem... da se odpravim še nocoj... Ali naj jo pustim nekaznovano?... Oh, razumem te!... Ti hočeš, da odpotujem, izbero kazni pa naj si prihranim do svoje vrnitve, kaj ne?... Ukažem ji, da naj pozabi, in tudi sam hočem pozabiti! Čez dvajset dni pa povzamem sodbo tam, kjer jo zdaj prekinem, natančno pri besedi, kjer jo pustim nocoj!...«

In naglo se je sklonil Renaud ter prijel Marijo za roke, rekoč:

»Pozabi!...«

»Da. Vse. Pismo. In vse, kar si govorila Ali je izbrisano?...«

»Da, ljubljani moj...«

Renaud je zarjul. Ljubljani moj! Ta beseda je izprožila krizo. Dolg, zverski ihtljaj mu je bruhnil čez nabrekle ustnice. Hropeč se je stisnil z rokami za grlo. A nobena solza mu ni pritekla iz oči. Stokal je odlomke nerazločnih, pretrganih besed. V njegovi glavi pa je hrumela divja borba

neizrazljivih misli. Zdajci pa, s tisto nenadnostjo, ki smo jo že omenili, se je Renaud umiril. Sklonil se je ter vzel Marijo v naročje.

»Pojdimo!« je dejal svedokoma tega sramnega prizora. Trdno, železno je stopal napej, z obupom v srcu in srdom v duši — naprej, po razvalinah svoje sreče!...

Marija pa je slonela z glavo na njegovi rami ter spala mirno spanje...

»Jezus!« je vztrepetala Bertrand, da, ko je zagledala Renauda. »Kaj vam je, gospod? Takšni ste, kakor prikazen z onega sveta!...«

Ne da bi odgovoril stari ženi, ki je zajokala v svojem strahu, je šel Renaud mimo nje v zgornjo sobo in položil Marijo na posteljo. Prijateljica sta prišla za njim.

»Poslušajte me,« je dejal Renaud s trdim glasom. »Trenutek mojega odhoda je prišel. Osem dni potrebujem tja, sem nazaj, dva za odmor tam doli, dva za nepričakovane slučaje. To je dvajset dni. Čez dvajset dni bom spet tu. Prisezita mi, da jo bosta čuvala.«

»Prisezem!« je vzkliknil Roncherolles.

»Prisezem!« je zastokal Saint-André.

»Zaupam vama jo. Prisezita, da jo najdem čez dve deset dni še tu. Oh, prisezita mi to, pa imata pravico do mojega življenja in moje smrti...«

»Prisezem!« sta zaklicala hkrati. Renaud je pokimal z glavo, kakor bi hotel reči, da vzame prisego na znanje.

»To dekle,« je nadaljeval, »bo spalo dve uri. Ne povejta ji ničesar, kar se je zgodilo. Recita samo, da bom točno čez dvajset dni zopet tu.«

Stopil je k Mariji:

»Marija, ali me slišiš?...«

»Da, ljubljani, slišim te...«

»Ali si pozabila vse?«

»Vse, vse! Saj si mi ukazal.«

»Dobro Pomni samo to: čez dvajset dni, točno to uro, bom spet pri tebi. Ali boš pomnila?«

»Da, da... pomniti hočem, dragi moj.«

Silen boj se je vršil v Renaudovi duši... ali morda tudi v njegovem srcu. Naglo se je obrnil k prijateljici. In zdel se jima je tak potrt in uničen, da ju je nehote pretresel ta grozni učinek njegovega dela.

»Zbogom,« je dejal, »ne pozabita prisega.«

Mirnih nog je odšel po stopnicah, zajahal konja in zdirjal v noč. Šele ko sta bila spletarja gotova, da je že daleč, sta se spogledala in oddehnili. Roncherolles je zagodrnjal:

»Teci v Louvre!... Jaz останem tu, da bom pazil nanjo, kakor sva prisegla!«

Saint-André je odhitel. Marija je spala mirno, angelsko spanje...

TRETJE POGLAVJE.

Nostradamov sin.

I.

Prata-tekmeča.

Vzlic pozni uri so se odprla pred grofom d'Albon de Saint-André vsa vrata v Louvru. Naglo je krenil v dvorano, kjer sta čakala princa.

»Visočanstvi,« ju je nagovoril pošteniak, »zdaj lahko prideta.«

Henri je prebledel kakor smrt: da je moral baš on izgubiti igro! Zarohnel je kakor tiger, ki mu jemljejo plen, ter se obrnil proti izhodu; toda Franc je vprašal z odločnim glasom:

»Ali je kaj nevarnosti?«

»Eh,« je menil Saint-André, »za vsak slučaj je pač najboljša, da smo širje; njegovo visočanstvo gospod prestolonaslednik stori prav, ako povabi svojega presvetlega brata s seboj.«

Henri je stopil k d'Albonu in zamrmral:

»Lopov!...«

»Nikarite, visočanstvo,« je tiho odvrnil d'Albon, »saj vam hranim vaš delež!«

Franc se je približal bratu, pogledal mu v obraz in dejal:

»Na pot tedaj, na pot!«

Henri je čutil, kako se mu je zijo lasje na glavi. Tudi nizka strast je strast! Telo in duša sta mu ječala od bolečine. Franc je videl obotavljaje in je zarohnel:

»Prisegel si mi pomoč. Na pot!«

»Ne!« je zarohnel Henri.

»Na pot, Henri, z menoj! Ako ne, se ti kolnem pri živem Bogu, da te jutri ovadim zbranemu dvoru kot verolomneža.«

»Naj bo!« je zaječal princ Henri, ki se mu je mešalo od groze. »Toda preklinjam te, brat, ki me siliš držati prisego, storjeno v blaznem trenutku!«

Z mrklo in molčečo naglico so se odpravili vsi trije. Nihče ni črnil besedice. Ko so dospeli v Tkalsko ulico, je Saint-André odprl vrata; nato se je poklonil in stopil v kraj. Princa sta vstopila. Na vrhu stopnic se je pokazal Roncherollesov razburjeni obraz.

»Kdo sta ta dva?« je viknil prestrašena Bertrand.

»Molči, baba!« je zarežal Saint-André.

»Kaj? Molčim naj?« je bevsnila starka. »In če hočete biti prijatelj gospoda Renauda? Hej! Kam gresta?«

Zastopila je princema pot. Roncherolles se je bližal po stopnicah, stiskaje ustnice.

»Nakamor ne pojdetal!« je vpila Bertrand. »Kdor vdira ponoči v tujo hišo, ni kavalir!... Gori! Tavo! Razbojnik! Morilci! Poma-gajte, ljudje božji!...«

(Dalje prih.)

Pozor gospodje rezervni častniki!

KAKI

za oficirske uniforme, čepica, hable, epaulette, kajaše, ter sploh vse vojaške potrebščine nudim po najnižjih cenah. Velika zaloga, bogata izbira!

K. KLIMANEK, krojaški mojster, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Raznovrstno

Böhlerovo jeklo

na drobno in debelo 1 in pol vagona zaloge, železne cevi za vodovode, paro kanalizacijo, (škotske) irske peči, betonsko železo dobavlja po tovarniških dnevnih cenah

„PROMET“, tehn. ind. podjetje

LJUBLJANA.

Za avtomobilni osebni promet Celje-Ljubljana

se sprejmejo družniki. Nasl. pove uprav. „Jugoslavije“.

Prostovoljna razprodaja.

Sredo 20. t. m. ob 9 predpoldne se vrši prostovoljna prodaja živine, vozil, poljedelskih strojev in vseh poljskih pridelkov na stoječem.

Lastniki: Tauzher, Dunajska cesta 47.

KAM v NEDELJO?

V Radvanje v gostilno Julije Anderle na dobro pikersko vino in na domačo pohano perutnino.

Vsako nedeljo koncert.

Samo pol ure iz Maribora.

Več partij oglarjev

se sprejme za v kočevski okraj. Stalno delo in dobra plača. Les je pripravljen. Naslov upravnštvo „Jugoslavije“. 782

PRIPOROCAM

sl. občinstvu svojo novo urejeno gostilno v lastni hiši, preje Halbridl. Točil bom vedno pristna domača vina ter imel izborna kuhinja.

Gjuro Orovič

gostilničar pri „JEŽU“ MARIBOR Vetrinjska ulica. 787

Vabilo na subskripcijo delnic druge emisije.

Izredni občni zbor delniške družbe »Triglav«, tvornice hranil Šmarca pri Kamniku je dne 7. julija 1921 sklenil na predlog upravnega sveta zvišati v smislu § 6. pravil delniško glavnico in sicer:

od K 400.000.— na K 1.200.000.— z izdajo novih 1600 delnic po K 500.— nominalne vrednosti.

Razpisuje torej subskripcijo ob nastopnih pogojih:

Dosedanji delničarji imajo v smislu § 6. pravil pravico prevzeti na 1 delnico prve emisije 2 delnice druge emisije in sicer proti predložitvi potrdila o posesti delnic (oziroma potrdila vplačila) prve emisije. Kurz optiranih delnic znaša K 520.—, neoptiranih K 550.—. Poleg tega je plačati K 10.— vpisnine na vsako delnico v kritje stroškov izdaje delnic.

Subskripcija se vrši od 15. VII. do 15. VIII. 1921. in sicer pri: Zadrugi gospodarski banki, v Ljubljani; pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani in v pisarni delniške družbe »Triglav«, Šmarca pri Kamniku.

Subskribovanje delnice je v gotovini vplačati. Nove delnice participirajo na čistem dobičku od 1. 1922 in se za sedaj obrestuje njihova minimalna vrednost od 1. IX. do konca leta 1921 z 3 %.

Končno dodelitev pridruže si občni zbor. Subskribentom, katerim ni bilo mogoče dodeliti delnic, se vrne dotični znesek, drugim se izda proti vrnitvi potrdila o storjeni subskripciji potrdilo o dodeljenih delnicah.

Delnice izroča se delničarjem pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah.

Preostanek izkupička za novo emisijo proti nominalni vrednosti pripada v smislu § 6. po odbitku stroškov rezervnemu zakladu.

Šmarca, dne 14. julija 1921.

Upravni svet d. d. „Triglav“
tvornica hranil v Šmarci pri Kamniku.

Prvovrstna kolesa PUCH

pnevmatiko, Dimlop-Reithoffer-Hutchinson priporoča

:: IGN. Vok, Ljubljana, Sodna ulica šte. 8. ::

I. SANDRIN
LJUBLJANA.

Velika zaloga usnja kož, podplato, gonilnih jermenov in boksa vsakovrstnega na debelo.

MESTNI TRG 6.

PREMOG

prvovrsten, spodnještarski, primeren za industrije in za domačo porabo dobavlja na vagonih, kosovec, orehovec ali zdrob, po dnevni ceni, vsako množino. Ponudbe pod „Premog“ na upravništvo lista.

KNJIGOVODJO

ali knjigovodkinjo in praktikanta sprejme večje industrijsko podjetje. Ponudbe pod „Knjigovodja“ na upravo Jugoslavije. 780

RAZNAŠALCE

pridne in zanesljive sprejme
uprava „Jugoslavije“

ŽENITNA PONUDBA.

40 letni gostilničar išče v najem gostilno ali tudi vino — pivotoč na račun v katerem koli kraju Slovenije gre tudi kot soudeleženec kake gostilne, ki jo vodi vdova, v katerem slučaju tudi ni izključena ženin.

Ponudbe pod „gostilničar“ na upravo „Jugoslavije“ v Ptuj.

Franc Bar

Ljubljana

Cankarjevo nabrežje šte. 5
ima telefonsko številko 704.

Gradbeno podjetje ing. Dukić,

Ljubljana, Resljeva c. 9
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Promet

tehn. in industrijsko podjetje dr. z o. z.

v Ljubljani, Gradišče šte. 9.
jako poceni

zaradi premenjene dispozicije

proda

1 električni motor

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Brown-Boweri z reostatom in drugimi pripadki.

1 električni motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obratov, kompleten.

Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost.

Naročajte in širite
„Jugoslavijo!“